63ste Jaargang. — Nr 41. Zaterdag 6 September 1919

ABONNEMENT :

Men schrijft in te Tongeren bij J. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad. — Abonnementsprijs **5 fr.**

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :

Reklamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad : **1 fr.** den drukregel.

15 centiemen het nummer.

Telefoon 12. **Telefoon 12.**

TONGEREN, 30 AUGUSTUS 1919.

RUST EN ORDE.

Rust en orde !

Ons gemoed vraagt rust en orde na zoovele woelige, bange jaren.

De handel begint stilaan zijn weg te maken door gansch het land en overschrijdt reeds de grenzen, maar vergt overal rust en orde, om zonder stoornis te kunnen doorzetten. De nijverheid heeft haar raderwerk aan den arbeid gesteld, maar eischt eveneens rust en orde om hare voortbrengst te kunnen uitbreiden, om iedereen werk te geven en winstgevend loon te verschaffen, om aan allen een menschwaardig bestaan te verzekeren ; het is noodig dat werkgevers en werklieden samen arbeiden, want hunne belangen zijn zoo innig verbonden dat de eene niet zonder den anderen kan bestaan.

Rust en orde moet er heerschen om den landbouw op te beuren en de verhandelingen van al de vruchten te bevorden.

De werkersstand, en hij nog, wel het eerst en het meest, behoeft rust en orde, die alleen in staat zijn arbeidsgelegenheden te verwekken en goede loonen mogelijk te maken.

* * *

Wanneer de rust en orde het eenige midden uitmaken waarin de heropbeuring van onze vervallen samenleving kan geschieden, dan is het ook eene hoogdringende plicht voor iedereen de rust en orde in ons land te bevorderen, dan is het ook wel een eerste punt van alle gezonde en verstandige politiek zich in te spannen voor het behoud van die allernoodigste rust en orde, ja, dan is te hopen dat alle groepen en alle partijen van rust en orde malkander zullen steunen om het opruerige, het ruststorende socialism te bekampen.

Dat zien we ten andere in vele landen verwezenlijkt. De menschen vergeten, of ten minste toch vergeven hunne kleine geburentwisten en hun veeten van nevengeschikt belang, om malkander te verstaan, malkander te helpen tot het bewerken van het eerst noodige, het alleen hoogdringende : rust en orde doen heerschen om de heropbeuring van het maatschappelijk leven te bevorderen.

Het is wel de tijd om nu het groote woord te herhalen : zijn of niet zijn ! Over vijf jaren ware wij allen 't akkoord om de wapens op te nemen tegen den buitenlandschen vijand : de menschen van rust en orde moeten nog 't akkoord zijn om den binnenlandschen ruststoorder, het socialism, te bestryden.

VOORTBRENGEN.

Er is nog een tekort aan voortbrengst !

Het eerste gevolg daarvan is een blijvende duurte van al de waren, vermits de vraag het aanbod overtreft.

In Amerika treft men doortastende maatregelen om de voortbrengst van alle waren zoovee! mogelijk op te drijven ; een der belangrijkste middelen, en die ons, Belgen, zeker ietwat verwondert, is de vermeerdering der arbeidsuren. De Amerikanen nemen een arbeidstijd aan van 12 uren daags, waarvan 8 uren tegen redelijk loon ; op die wijze kunnen zij meer voortbrengen dan wij, in België, die enkel den dag van 8 à 10 ure kennen. Daar ligt een tweevoudig voordeel in, het eerste dat de werklieden die willen en kunnen arbeiden meer verdienen, en ten tweede dat de voortbrengselen in vele grootere hoeveelheid vervaardigd, en ter markt gebracht worden.

Wil België herleven op nijverheids- en handelsgebied, dan moet het ook zijne voortbrengst vermeerderen. Hedendaags betalen wij veel meer aan onzen invoer dan wij ontvangen van onzen uitvoer ; een huishouden, dat steeds meer uitgeeft dan het inkomsten heeft, gaat natuurlijk ten onder.

Om dien ondergang van ons land te voorkomen moet onze nijverheid hare voortbrengst zoo hoog opvoeren, dat wij op de vreemde markten onze waren kunnen aanbieden. Het is wel zeker dat Duitschland, alhoewel verslagen, toch op loer ligt om ons vooruit te loopen met handel en nijverheid. Vóór den oorlog stonden wij aan den spits der volkeren op dit gebied ; dat moeten wij nog kunnen, als wij willen werken.

Opkoop door het Ministerie

van den inlandschen graanoogst.

Kerlang zullen er door het Ministerie van Bevoorrading maatregelen getroffen worden tot regeling van opkoop van inlandschen graanoogst. De voortorengers zullen verplicht worden aan den Staat tarwe, rogge, spelt en masteluin te leveren, onder voorbehoud evenwel van de noodige hoeveelheid voor eigen gebruik. Enkel rogge, spelt, zullen tot dierenvoedsel mogen gebruikt worden.

Na afhouding van de noodige hoeveelheid voor eigen gebruik, moet het overtollige aan daartoe aangestelde handelaars worden afgestaan. Deze handelaars zullen volmacht tot aankoop bekomen door de Kommissie van Graanenaankoop ingesteld door het Ministerie van Bevoorrading en in het bezit gesteld worden van een kaart van echtverklaring. Den voortbrengers is het streng verboden aan andere personen te verkoopen.

Aan niet voortbrengers of wie het dan ook wezen mogen, wordt verbod opgelegd graanvruchten, onder welke omstandigheden het dan ook wezen mogen, op te bergen.

Vooraleer tot het malen over te gaan moeten de maalders een bewijsschrift bezitten, afgeleverd door den burgemeester der woonplaats van den voorbrenger.

De prijzen zijn vastgesteld als volgt : tarwe, 50 fr. de 100 kilo ; rogge, 44 fr., spelt, 40 fr. en masteluin 47 fr. de 100 kilo.

De prijzen der suikerbeeten.

De verkoopprijs der suikerbeeten aan de suikerfabrikanten is vastgesteld op 90 fr. per ton, in een ontwerp van de suikerkommissie, dat nog door den minister moet goedgekeurd worden. Verleden jaar was de prijs 100 fr.

Wilson en de hooge loonen.

In Amerika, zoowel als in België, Frankrijk en Engeland, staan de hooge loonen aan de orde van den dag. Het leven is duur, dus moeten de loonen verhoogd worden. Is dat wel het middel om de levensduurte te bestryden. of is dat integendeel het middel om het leven steeds in duurte op te jagen ? President Wilson heeft over de kwestie der hooge loonen eene belangrijke verklaring afgelegd, en zulks naar aanleiding der eischen van het Amerikaansch spoorwegpersoneel, dat, evenals in België, opslag vroeg. President Wilson heeft de algevaardigden van het personeel ontvangen te Washington en verklaarde hun dat hij den geëischten loonsopslag niet kon toestaan, en hij zegde ook : Waarom.

Wilson is met zijn personeel eens, dat de levensduurte een krachtig argument is voor de hooge loonen. Maar, het staat vast dat de levensduurte nu zijn hoogtepunt bereikt heeft en maar eene voorbijgaande krisis is. De levensduurte zal waarschijnlijk verminderen. Hij komt hierop neer : dat de levensduurte maar tijdelijk is. En dan vraagt hij : zijn de hooge loonen ook tijdelijk en van voorbijgaanden aard ? Neen de eischen van hoogere loonen hebben een bestendig karakter, terwijl ze integendeel maar zouden moeten dienen om de tijdelijke levensduurte te keer te gaan. Wat erger is, elke loonsverhooging op dit oogenblik toegestaan, moet noodzakelijkerwijze eene verhooging der produkten en fabrikaties voor gevolg hebben, en bijgevolg ook, eene verhooging der levensduurte.

In Amerika worden er krachtige pogingen aangewend om de duurte der allereerste levensbenoodigheden aan 't daler te brengen en de vooruitzichten laten voorzien dat die lofwaardige pogingen met den besten uitslag zullen bekroond worden, dank aan de wederzydsche toegevingen van bazen en werklieden en de maatregelen der bevoegde overheden.

President Wilson heeft daarom geen formeel « non possumus » tegenover de eischen van het personeel gesteld. Hij heeft hun medegedeeld dat er hun een beperkte verhooging van loon zal toegekend worden, doch, ook maar van tijdelijken aard, omdat de kwestie der loonen binnen kort aan eene herziening en eene definitieve regeling zal onderworpen worden. Dat zal echter niet gebeuren, zegt Wilson, dan wanneer de toestanden weer normaal zullen geworden zijn.

De nieuwe vleeschprijzen.

EEN MINISTERIEELE BESCHIKKING.

Het Ministerie van Handel, Nijverheid en Bevoorrading kondigt de volgende mededeeling af :

De Minister van Handel, Nijverheid en Bevoorrading :

Gezien art. 4 van het kon. besluit van 21 Januari 1919, in zake vleeschprijzen ;

Herzien mijn besluit van 8 Maart 1919 betreffende de vleeschprijzen ;

In acht nemende dat de tegenwoordige stand der markt en de aanvoer van buitenlandsch vee toelaten het tarief voor slachtvleesch afkomstig van rundvee, te wijzigen ;

In acht nemende dat het onmisbaar is den varkenskweek aan te moedigen ;

In overeenstemming met de kommissie van inlandsche levensmiddelen :

Besluit :

Artikel 1. — De maximum-verkoopprijzen in 't klein van rundvleesch worden als volgt vastgesteld :

1. Stukken in oven of pan te braden (rugstukrib, groote dij, groot en klein hoofd, tusschenribstuk) zonder been, 10 fr. het kg. ; met been, 8 fr. het kg.

2. Stoofstukken (onderrib, schouders, spiering), 7 fr. het kg.

3. Kookstukken (platstuk, borst, lappen), 5 frank het kg.

4. Gehakt, 7 fr. het kg.

5. Ongesmolten vet, 4 fr. het kg. ; gesmolten vet, 6 fr. het kg.

Artikel 2. — De maximum-prijzen voor geslachte en ongeslachte varkens en andere dieren van het varkensras, vastgesteld bij art. 1 en 2 van het kon. besluit d.d. 21 Januari 1919 en bij art. 1 en 4 van mijn besluit d.d. 8 Maart 1919, zijn opgeheven.

Artikel 3. — De prijzen vastgesteld bij art. 1 van onderhavig besluit moeten, in den huidigen stand der markt van vet ongeslacht vee, als maximumprijs aangezien worden.

Artikel 4. — Onderhavig besluit zal op 6 September 1919 in werking treden.

Het brood zal nog opslaan.

Ja, zoo verzekert ten minste minister Wauters.

Moet men daarom een socialistische minister hebben ?

Maar, 't zal nog zoo spoedig niet zijn : eerst na nieuwjaar ! En 't is mijn schuld niet, zegt de minister, 't is de schuld van de bakkersgasten, die zoo groote loonen vragen.

Welnu, juist « dat » is uwe schuld, heer minister. Wat hebben de socialisten ooit anders gedaan dan het werkvolk aangezet om steeds hoogere loonen te eischen. En hoe hooger het arbeidsloon hoe hooger de prijs van het product moet stijgen.

En dan het dure graan !

Kan de minister van bevoorrading niet eenige duizenden scheepsladingen aankoopen ?

En kan de minister van landbouw den graankweek niet aanmoedigen ? niet opleggen zelfs ?

Een staatslandbouwkundige verzekert ons dat België genoeg graan kan oplevren, om de geheele bevolking te voeden, zonder de kweek der andere veldvruchten te schaden.

De gevangenen en verdwenenen.

Wij lezen in de *Gazette de Liège* :

Wij hebben, in onze bureelen, het bezoek ontvangen van eenen franschen gevangene, die terug kwam uit Duitschland ; hij was op zonderlinge wijze gekleed : half burgerlijk en half militair.

Een krijgsgevangene ! Inderdaad : Jozef Delchevalerie, zoohet hij, hoefsmid van beroep, wonende, voor den oorlog, kerkplaats, te Valenciennes, keert terug van Rige, waar het lot van den oorlog hem, na talrijke wedervalligheden gebracht had, met verschillende italiaansche en belgische gezellen ; hij komt er, in volle bolchevistische omgeving ontdekt te worden, door de inter-geallieerde commissie tot opsoring der gevangenen.

Deze teruggekeerde bevestigt ons op plechtige wijze dat zijn geval eenig niet is, en dat er in Duitschland nog honderde en honderde gevangenen in alle hoeken verspreid zijn en zorgvuldig verborgen worden door de Duitschers, die hen aan alle soorten van werken gebruiken.

Delchevallerie heeft dit bezoek aan onze bureelen gebruik, bijzonderlijk opdat de familiën van soldaten der Bondgenooten, volstrekt de hoop niet moeten verliezen den eenen of den anderen dag een bloedverwant, die tot heden toe als verdwenen werd opgegeven, weder te vinden.

Zoo was er, tusschen het convoot van 15 gevangenen waar Delchevalerie deel van maakte, een Belg, van Groot- of Klein-Rechain. Die zijne moeder herkende op den weg die langs den ijzerweg liep. Olschoon de trein met groote snelheid reed, sprong hij uit het rijtuig, roepende : « Maman ! » Hij wierp zich in de armen zijner moeder die hare oogen niet gelooven kon ; de arme vrouw had inderdaad alle hoop om haren zoon weder te vinden, opgegeven en was zelfs in rouw voor hem.

Delchevalerie heeft ons verteld dat drie zijner gezellen, uitgeput door het lange gevangenschap en door de ziekten waarmede zij in Duitschland zijn aangetast werden, onder weg gestorven zijn.

BUITENLAND.

Duitschland.

Vuile knieën.

Waar gebeurd :

Een dezer dagen zaten voor een koffiehuis te Aken twee schotsche soldaten rustig hun biertje te drinken en hun pijp te rooken.

Kwamen voorbij twee Duitsche dames. Een harer trekt de neus op, en zegt zoo iets als :

Pfui... wat 'n vieze kerels.., en kijk eens, hoe « schmutzig » hun knieën er uitzien !

Dat heeft een voorbijganger gehoord, een Engelschman, die Duitsch kent. Hij houdt de dames staande, en zegt :

— Als 't u believt, kom eens met mij mee en vertel dat ook eens aan den schotschen commandant.

De commandant hoort de klacht en spreekt op staanden voet recht :

Zoo, zoo dame, u vindt dat m'en mannen vuile knieën hebben ? Welnu, te beginnen van morgen vroeg zult gij een maand lang, iederen morgen in ons kantonnement, zelfs de knieën van die twee soldaten komen wasschen.

En zoo geschiedt op 't oogenblik.

Iederen morgen om zes uren is hare « Gnädigstes » op het appel en wascht de knieën van de beide Tommies, dat het schuim er de ron te vliegt.

De verkoop der keizerlijke rijtuigen.

Er word gesemd, dat de keizerlijke rijtuigen, die te Posdam openbaar verkocht werden, meer dan 500,000 mark opgeleverd hebben. De koepees werden van 5 tot 8,500 mark betaald, de landaiers tot 13,000 mark. Vooral de Victorias von den koopers en brachten gem. deeld 11,000 mark op.

De staatsiekoetsen gingen moeilijk van de hand en werden hoogstens 2300 mark betaald. Zeils bleef er een zonder aanbod en werd dus niet verkocht.

Engeland.

Luchtschependienst tusschen Amerika en Ierland.

150 man aan boord.

De dagbladen melden dat Queenstown vermoedelijk zal gekozen worden als aanlegplaats voor de luchtschepen, die den passagier-dienst tusschen Amerika en Ierland zullen verzekeren.

150 man zullen kunnen plaats nemen aan boord dezer luchtschepen.

De dienst zal verzekerd worden door het Great Aerial Syndicoald Ltd. van Liverpool.

Kleinere luchtschepen voor 50 passagiers zullen de reizigers uit Amerika over de steden Queenstown, Dublijn, Liverpool, Manchester, Cork, Hull, en over Noorwegen en Denemarken verdeelen.

Amerika.

De Vereenigde Staten en het Vredesverdrag.

Na een onderhoud met president Wilson verklaarde senator Hitchcock, dat het vredesverdrag naar allen schijn in den loop van September zou bekrachtigd worden, met de hulp van een twaalftal republikeinsche senatoren.

Hitchcock verklaarde ook dat de wijzigingen, door de Senaatskommissie voorgesteld worden.

Volgens de « Chicago Tribune » zijn de senatoren op dit oogenblik als volgt verdeeld : 44 zijn voor het gewijzigde vredesverdrag, 40 voor de bekrachtiging zonder eenige wijziging : 12 stemmen zijn nog twijfelachtig.

Rusland.

Een ijselijk bevel.

De ellendige aanleider van de bolchevisten, Trotsky, heeft een bevel uitgeveerdigd om al de kinderen en de ouders der officieren, die naar de regelmatige russische troepen overgegaan zijn, te fusijeeren. Het bevel eindigt : « De wraakoefening tegen de families der verraders is hoogst noodig. Als we die moorden moeten bevelen, dan moet men ze niet beschouwen als eene misdaad van de revolutie, maar als een recht en een plicht. »

Bolchevistische wreedheden.

De bolchevisten, verslagen op de Berezina en verjaagd uit de provincie Minsk, vermoorden op hunnen terugtocht heel de poolsche bevolking. Te Jaczany zijn de eigenaar van het kasteel Brzostowski en zijn schoonbroeder Lesend verbrand. Te Toodorow is heel de familie Zaykowski uitgemoord.

Te Marzao kwamen de roode ellendelingen juis, toe wanneer het huwelijk voltrokken werd van M. Zaplomin met Mej. Garzanowska. De barbaren hebben bruid, bruidegom en al de genoodigden om den hals gebracht.

In het distrikt Sienno omsingelde eene bende bolchevisten het kasteel van Janow. De twee gebroeders Janowski, die toesnelden om te zien wat er omging, werden gedood en de lijken onthoofd. De twee bloedende hoofden werden op tejoeren geplaatst en zoo vertoond aan de vrouwen en aan de kinderen.

Over heel het gronegebied der provincies Vitebski en Mohylew heerscht er een echt schrik-gewind. Het bloed van talrijke weerlooze onschuldigen stroomt er elken dag.

Te Petrograd.

Nooit was de toestand te Petrograd zoo erg als hij het tegenwoordig is. Het schrikbewind woedt er in al zijne hevigheid. De gijzelaars : leeraars, advokaten en politieke mannen, worden er zonder medoogen neergeschoten. Op alle punten der stad breken er alle oogenblikken branden uit, door de bolchevisten aangestoken. De bevolking leeft in bestendigen angst, ook worden vele menschen zinneloos en de gevallen van zellmoord zijn niet te tellen.

Sinds verleden week keert de hoop eenigszins terug onder de ongelukkige bewoners van Petograd. De troepen, die van zin zijn de stad aan te vallen om haar uit den bolchevisten greep te redden, hebben de vliegers over de stad gezonden, die enige proklamaties uitgeworpen hebben. Daarin wordt gemeld dat Petrograd weldra bevrijd zal zijn en dat de bevolking levensmiddelen zal ontvangen.

't Is te hopen dat die proklamaties waarheid zeggen, want als er niet spoedig hulp komt zal men in de stad geene levende ziel meer aantreffen, zoo ijselijk zijn de verwoestingen die er door de roode moordenaars aangericht worden.

Frankrijk.

In Frankrijk maakt men kort spel met de moordenaars. Zoo werden zaterdag, om 6 ure 's morgends, in den Polygoon van Vincennes, nabij Parijs, twee soldaten gefusijeerd, de genaamden Constant Moujot van het 13e artillerie en Claudius Janin, van het 48e artillerie. Zij waren ter dood veroordeeld om te Parijs eene kookvrouw en te Levallois eene herbergierster vermoord te hebben. De lijken der terechtgestelden zijn begraven op het kerkhof van Vincennes.

Moujot was gekleed en uit bed toen de vertegenwoordiger van het krijgsgerecht hem kwam halen om hem, volgens gebruik, aan te kondigen dat zijn beroep op genade verworpen was, en hem een weinig moed in 't hert te spreken. Het was een gendarm die de eerste binnentrad, en Moujot gaf hem een zoo gewaldigen slag op het hoofd met een ijzeren staaf van de gevangenisceel, dat de gendarm omgeworpen werd. Men kon den ter dood veroordeelde spoedig overmeesteren en hij verklaarde de daad zeer te betreuren.

Nederland.

Een vliegtuig in de menigte.

Dooden en gewonden.

Een vreeselijk ongeluk heeft een einde gesteld aan de demonstratien van den Engelschen vlieger Hinchliffe, te Winschoten.

De menigte had, tegen het verbod in, het vliegveld overrompeld en zoo is, bij het neerdalen, het vliegtuig tusschen het volk terecht gekomen.

Eene vrouw en een knaap werden gedood en een tiental personen min of meer zwaar gekwetst.

Hinchliffe en zijn passagiers bleven ongedeerd doch heel het toestel is ontredderd.

Gemengde berichten.

Het duitsch onderzoek over Leuven.

Afgruggelijke, dronkaard en morfienoman

Dat alles is de duitsche rechter Ivers, van Bertijn, die door de keizerlijke regeering gelast werd met het officieel onderzoek over de brandstichting en de moordoording van Leuven. Het zijn wij niet, die den rechter Ivers met die heftige scheldwoorden bestoken. Het is de « Vorwaerts » van 26 november 1916, die er zich mede gelast. En de « Vorwaerts » brengt de onweerlegbare bewijzen aan dat Ivers een alkoolhieker, een geldafruggelaar en een morfienegebruiker is. In den loop van 1915 werd te Bertijn een proces tot echtscheiding gepleit en Ivers zetelde in hetzelfde rechter. Op zekeren dag ging die kerel die klaagster vinden en steldde haar voor het proces spoedig in haar voordeel te doen afloopen mits eene betaling van 100,000 mark. De klaagster diende tegen dien afruggelaar een klacht in en Ivers werd veroordeeld tot negen maanden gevang en tot de afstelling. Tijdens de debatten van dit schandaalproces bracht de verdediger van Ivers in, dat zijn kliënt een zatlap en een morfienslaaf was en dus onverantwoordelijk voor zijne daden is. Hij voegde erbij dat de beschrijf in 't begin van den oorlog in België de grootste diensten aan Duitschland had bewezen en dat de belgische gouverneur Von der Goltz hem voor eene verhooging had voorgesteld.

Tot hier het proces van Ivers, hetwelk ons leert dat we hier te doen hebben met een afruggelaar, een zatlap, een morfienslaaf, een onverantwoordelijke kerel en een omkooper. En 't is deze schurk, die in België door de keizerlijke regeering gelast werd met het officieel onderzoek over de gebeurtenissen van Leuven ! 't Is op zijn betrouwbaarheid en valsch verslag dat de duitsche regeering haar witboek over Leuven opgetouwd heeft. 't Is op het verslag van dien onverantwoordelijken dronkaard dat de duitsche regeering de leugens en laster over de franc-tireurs van Leuven de wereld in stuurde.

— *Nieren (eiwitlozen) blaas, waterorganen, baarmoeder, eierstok, spren,* (ontstekingen, pijn, zwakte, waterontloping op elken ouderdom, scherpe en ingewortelde geheime ziekten, nierontsteking, inkrimping, verhieren, zwellingen, onderscheidene troebelen der voortteelingsverrichtingen, onmacht, enz.) Volledige en spoedige genezing *per briefwisseling*, door wonderbare uittrekseis van planten, verschillend voor elke ziekte of door electrische behandeling. Vraagt brochuur 74 B met bewijzen van Dr Dauman, 76, Troonstraat, Brussel, met goed de ziekte te beschrijven. (Raadplegingen van 9 tot 5 u. van zondags tot 's Zaterdags.

50.000 fr. juweelen gestolen en teruggevonden te Brussel.

Mad. M., die te Brussel huist nummer 35 van de Zuidstraat bewoont, hoorde verleden zondag rond 10 ure geruis op het eerste verdiep, terwijl zij op het tweede in haar slaapkamer was.

— Wie is daar ? riep ze.

— Het is een vriend van uw huurder van de kamer hier, werd geantwoord.

— Ja maar, de huurder is niet thuis.

— Ik weet het, klonk het alweer, maar ik blijf nem hier maar afwachten.

Mad. M. werd eenskaps zoo angstig en bang, dat zij het straatvens er opende en luidkeel om hulp begon te roepen. Twee inspecteurs van policie en 2 gendarmen van dienst werden naar het huis in kwestie gezonden, waar zich reeds een heel deel volk voor het huis bevond.

Agent Barette met den revolver in de hand, drong de woon binnen. Op het platvorm van eene opkamer zag hij een man neergehurkt zitten langs de schouw. De agent vroeg hem wat hij daar deed en toen er geen antwoord kwam, loste hij zijn wapen in de richting van den kerel, die ditmaal vondt dat het ernst was. Hij sprong door het venster het naastgelegen huis, eene sukerbakkerij, binnen en den trap afstormend, versch en hij eenskaps in den zoetewaarwinkel, waar de madame en hare bultjuffjuffer bijna versteven van schrik. De man liep vervolgens de Amigostraat in met zooveel gezwindheid dat hij niet kon worden ingehaald.

Terwijl agent Barette het platform inspecteerde, trof hij er een groote valies aan, welke hij naar het policiebureel bracht, hij gemis van den dader zelf. Men vond er een pak in met kostelijke juwelen, benevens een heel volledig inbrekersuig : valsche sleutels, tangen, een koorden leer van vijf meter vijfig en een geladen browning.

Terwijl dat alles gebeurde, was juffer Meulemans, die in het nummer 35 van de Zuidstraat een juweelwinkel heudt, te huis gekomen. Toen zij hare deur wilde openen stel te zij vast dat het slot verwrongen was. In het magazijn zelf wist zij seffens wat er hier kwam te gebeuren. De heele kamer lag ondersteu boven geworpen.

De inbrekers hadden al de sloten opengebroken, de laden uitgerukt en voor meer dan 50,000 fr. medegenomen.

Zij liep haar beklag maken in 't policiebureel en mocht er vaststellen, dat de haar ontstolen kleinoodien juist degenen waren die den dief, die men zooeven op de vlucht had gejaagd, achterliet.

Men ziet van hier hoe blijde de bestolene was. Het schijnt dat men anderzijds den dief kent. Het moet zekeren Charles X... zijn, die met een handlanger den goudwinkel heeft begunstigd.

Men hoopt hem spoedig in handen te krijgen.

De Zaak Borms.

Dinsdag verscheen voor het Assisenhof van Brabant August Borms, lid van de commissie van den « Raad van Vlaanderen » en gelast met het departement van « Nationaal Verweer ».

De voorzitter van het hof is de raadsheer Gombaux ; de zetel van 't openbaar ministerie is waargenomen door den heer advocaat-generaal Straetmans.

De verdedigers van Borms zijn de heeren advocaten Schultz, van Antwerpen, en Van Dieren, van Leuven.

Deze zaak zal minstens eene week duren.

Officieele Akten

M. Truyens (J.-J.-D. L.) notaris te Sichen-Sussen-Bolré, is bijgevoegd vrederechter benoemd van het kanton Sichen-Sussen-Bolré, ter vervanging van wylen den heer Cox.

— Bij Koninklijk besluit van 27 Augustus 1919, wordt de heer Rypens Gerard bouwkundige te Hasselt, benoemd tot Staatskommissaris bij de rechtbank van oorlogsschade te Hasselt.

— Bij koninklijk besluit van 29 Augustus 1919, wordt de heer Gast m G.-J.-L. ontvanger der registratie en domeinen te Bilzen, tot ontvanger derzelfde producten te Tongeren benoemd.

— Bij koninklijk besluit van 20 Augustus 1919, wordt machtiging verleend aan Mev. Viai Maria, om het gesticht voor zinneloze vrouwen, te Munsterbilzen, te besturen, ter vervanging van wylen Mev. Barret Maria.

Stads- & Provincienieuws

Tongeren. — *Feest van St Gillis, te Mulken bij Tongeren.* — De eeredienst van St Gillis heeft, ondanks den oorlog, niets van zijnen vroegeren luister verloren. Het oude en schilderlijke kerkje van Mulken, is deze week door duizende en duizende bevaarders bezocht geweest. Gansche groepen, komende van heinde en verre, zag men door onze straten of langs de boulevards trekken, en de richting van Mulken insnaren. Sommigen, gansch met stoel bedekt, kwamen van diep uit het Walenland, om den bijstand en de bescherming van den grooten Vaamschen Heilige al te smeeken.

Morgen Zondag, is nog een dag van grooten toeloop. Buiten de talrijke vreemdelingen, zijn het vooral de tongenaren, welke dien dag hulde gaan brengen aan St Gillis, die zij eene groote vereering toedragen en die zij aanzien als de voedsloper der Tongeren Kermis. Deze heeft inderdaad plaats op den volgenden Zondag.

Tongeren-Kermis. — De Feestelijkheden, ingericht ter gelegenheid der Tongeren-kermis beloven schitterend te zijn. Er zullen feesten zijn voor elks goesting en de moeilijksten zullen tevreden zijn : concerten, wedstryd voetbooghschutters, turnfeest, beiaardconcert, wedstryd van uitstalingen, enz enz.

Wat voorzaken een der voornaamste aantrekkelijkheden zal zijn, is het Festival van zondag 21 September. Het getal ingeschreven zang- en muziekmaatschappijen overtreft tot nu toe eenieders verwachting ; dien dag vooral zal het te Tongeren aan vreemdelingen niet ontbreken.

Indien de vooruitzichten zich verwezenlijken, zullen deze Feestelijkheden volkomen slagen, en zal het de Tongenaren — die sedert 1913 geen Kermis meer gevierd hebben — aan vermaken niet ontbreken.

In ons nummer van aanstaanden zaterdag zullen wij het volledig programma mededeelen.

— *Huwelijksbootje.* — Ter gelegenheid der Tongeren-kermis zullen talrijke paartjes zich inschepen op het huwelijksbootje, om den tocht te wagen op de woeste baren der wereldzee.

Over veertien dagen kondigden wij, in den burgerlijken stand zes huwelijksaankondigingen af ; verleden week waren het vijftien, en in ons blad van heden zijn er tien aangekondigd ; dit maakt op veertien dagen tijd een totaal van **31** koppeltjes die elkander trouw gaan zweren, en ondanks den duren tijd, het huwelijksbootje gaan bevaren !

Aan allen Wenschen wij geluk en voorspoed op de reis !

— *Voor onze soldaten.* — DEUR VAN DEN DIENSTTERMIJN. — Voor de klassen van de lichting van 1919, zegt de wet, blijft de termijn voor den werkelijken dienst zooals in 1913 : 15 maanden bij de infanterie, de vestingsartillerie en de genie ; 24 maanden bij de rijerij en de artillerie te paard ; 21 maanden bij de bereden artillerie ; 12 12 maanden bij het bestuursbataillon.

— *Uittreksel van het Dagorde van 't Leger van 23 Aug. van 1919 :*

DE NOLF, Onderluitenant Victor Marie Paul, luitenant 1e. Uitmuntend officier die, in zijne bediening van peloton-chef, in alle omstandigheden, het voorbeeld gegeven heeft van koelbloedigheid, van moeden van dapperheid, van de onverzoenlijkheid tot vermetelheid. Verweevenlijkt het volmaakt beeld van den man van plicht en eer. Vrijwillige patrouilleur, is tweemaal op het Dagorde van het Leger en eenmaal op het Dagorde van het Regiment vermeldt geworden, voor zijne schitterende heldendaden. Aangeduid om tijdens het offensief in het B. R. I. te blijven, heeft op zijn aandringen zijn regiment kunnen verlooren. Op 28 September 1918, te Langemarck, olschoon zich in de 2e lijn bevindende, stormt met een groep van 5 man door de troepen der 1e linie, naar een middelpunt van vijandelijken weerstand, waar hij alleen als 't hd. na de hinderuis weggeruimd te hebben. Is drager van het Oorlogskruis.

— *N. S. B. Oud Strijders 14 18.* — Zondag 7 September om 3 uren namiddag. Lokaal Kruisstraat 38, « Café Palace ».

Algemeene verplichtende vergadering.

1. Hoogstbelangrijke beslissingen.
2. Reis naar Brussel op 14de dezer.
3. Bespreking der kiesling voor een bestendig Bestuur.

Wij hopen dat alle leden stellig tegenwoordig zullen zijn.

Het Bestuur.

— *Heropening der Graanbeurs.* — Van af 4 September aanstaande zal de beurs der granen, aardappelen, enz. weer plaats hebben alle donderdagen der week in het lokaal van Mejuffer Vermin, (Graanmarkt) van af 1 1/2 uren namiddag.

Zijn aangesteld door het Ministerie van Bevoorrading om de granen aan te koopen :

1. Landbouwsyndikaat der Jeker, Tongeren (M. Bruli).
2. Landbouwsyndikaat Castermans en Dumoulin (M. de Hassonville).
3. Landbouwsyndikaat « Nieuw Syndikaat » (M. Vanclée)
4. Den Heer Joseph Daenen-Bremans.

N. B. — De Heeren Landbouwers zijn vriendelijk verzocht zich te voorzien van stalen wegende 125 grammen der granen die zij verkoopen.

Tongeren, den 28 Augustus 1919.

De Burgemeester,

1 F. DELVIGNE.

— *Het schijnt* dat de *Poeders van het Heilig Paterke* de beste zijn tegen hoofdpijn, tandpijn, migraine, enz. Te bekomen in alle goede apotheken. — Groothandel APOTHEEK SCHOOFS, te Hasselt.

BERICHT AAN DE GEMEENTE BESTUREN verkrijgbaar

Boekhandel Collée

GROOTE MARKT, TONGEREN.

Lijst der schoolplichtige kinderen.

Paardenmarkt te Tongeren, Donderdag 18 September aanstaande.

Op de markt van verleden Donderdag waren te koop gesteld :

Hoornvee			302
Kalveren			1
Loopers			343
Baggen			904
Vette varkens			17
Boter, den kilo		fr. 9,50 tot 10,00	
Eieren de 26		fr. 14,75 tot 15,00	
Aardappelen,	de 100 kilos	fr. 14 tot 15	
Hooi,	de 1000 kilos	fr. 125 tot 150	
Stroo	de 1000 kilos	fr. 60 tot 65	

Faits Religieux

PELERINAGE A LOURDES

8 au 13 et 22 au 27 septembre. voyage confortable, tous frais compris. IIe classe : 410 fr ; IIIe classe : 350 fr. S'adresser : Agence « Bon voyage », rue du Comtoir, 1, à Charleroi.

— *Long en terminijzers :* Zeg niet dat gij ongeneesbaar zijt. Probeer den **Hêtre Siroop** die de bestandideelen van den Creosoot bevat en gij zult uwe genezing wedervinden.

In alle goede apotheken en bij den Depothouder *Charles Stock*, apotheker, Groote Markt, Tongeren. Prijs 3,75 fr.

Zammelen. — De vermaarde begankenis ter eere van de H. AMANDUS, bijzonderen patroon tegen jicht, hameed stuipen der kinderen, oogziekten, enz., zal alhier plaats hebben Zondag aanst. 14 September.

De Missen zullen dien dag geschieden, om 7 1/2 en om 9 1/2 uren, het tot om 3 uren.

Na de goddelijke diensten zal de reliekwie van den H. Amandus verehrd worden.

Deze reliekwie wordt ook ter vereering aangeboden al de Vrijdagen, na de Mis, die van Paschen tot Allerheiligen om 7 ure, en van Allerheiligen tot Paschen, om 7 1/2 gedaan wordt.

Freeren. — Op Zondag 7 September zal hier eene groote Vaderlandsche Betooging plaats hebben, ter verheerlijking onzer soldaten.

Om 9 1/2 u. plechtige muziekmis met Te Deum.

Om 11 2 u. zal een schitterende stoet door onze gemeente trekken, schoone praalwagens en met kunst samengestelde groepen zullen er deel aan nemen.

Na den stoet, zullen allerlei volksspelen plaats hebben in de weide van M. Emiel Pierre, zooals : zakloopen, loopkoers op 100 m. en 2000 m., flesschen vullen ; koeketen, enz. — Ringsteken per rijwiel en te paard.

Daarna hebben twee vaakoersen plaats :

1e — Koers voor beginnelingen, 30 kilom. en 5 toeren piste. — Prijzen : 30 fr., 20 fr., 10 fr. en 5 fr.

2e — Koers voor dikke rijwielen voor al de beroepsrenners van Freren, Nederheim en Heerlen-Thexne ; 15 kilom. en 2 toeren rond het dorp. — Prijzen : 12,50 fr., 7,50 en 5 fr. — Inkomprijs : 1,00 fr.

In geval van slechtweder, worden de feesten tot den volgenden zondag verschoven.

— **Genadekapel van O. L. Vrouw.** — Maandag 8 September, feest van O. L. Vrouw Geboorte, wordt de Hoogmis in de kapel gezongen om 9 uren.

's Namiddags ten 3 uren plechtig Lof met sermoon ter gelegenheid der bedevaart der parochien Rutten, Pringen en Webede.

Rutten. — Eene groote Vaderlandsche betooging zal hier plaats hebben op Zondag 7 September aanstaande. De feestelijkheden beginnen om 10 ure met eene plechtige Hoogmis. 's Namiddags zal eene prachtige stoet door het oorp trekken. Verschillende wagens met verbeeldingen uit den oorlog, ruiters, de Fanfaren en al de Maatschappijen van Rutten, zullen er deel aan nemen.

Veohmael. — Verleden Zondag hadden wij het genoegen den Zeer Eerw. Heer deken van Tongeren te hooren spreken over de vlaamsche beweging. Het was een waar genoegen de vlaamsche zaak, die thans zooveel besproken wordt, te hooren bespreken door eenen spreker, die de recht matige eischen van Vlaamsch en Vlaming kent, die van de rechtvaardigheid der zaak die ; doordrongen is en die weet te verdedigen met